

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
ГжЗ 289/22
2.2.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Маје Чогурић, председника већа, Миленије Петричевић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лука Бралић, адвокат из Београда, Војводе Миленка 526/1, против тужених “Adria Media Group” д.о.о. са седиштем у Београду, Влајковићева 8, Рајка Недића, одговорног уредника интернет портала kurir.rs, Влајковићева 8, чији су пуномоћници Александар Б. Петровић и Бранислав Д. Глогоњац, адвокати из Београда, Трг Николе Пашића 12, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 467/20 од 24.03.2022. године и жалби тужених изјављеној против допунског решења Вишег суда у Београду ПЗ 467/20 од 01.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 2.2.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца Срђана Нога из Београда и тужених “Adria Media Group” д.о.о. са седиштем у Београду и Рајка Недића из Београда и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 467/20 од 24.03.2022. године у ставу првом, другом, трећем и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених “Adria Media Group” д.о.о. са седиштем у Београду и Рајка Недића из Београда и **ПОТВРЂУЈЕ** допунско решење Вишег суда у Београду ПЗ 467/20 од 01.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 467/20 од 24.03.2022. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезани тужени тужени “Adria Media Group” д.о.о. из Београда и Рајко Недић одговорни уредник интернет портала kurir.rs да тужиоцу Срђану Ногу на име накнаде нематеријалне штете због повреде достојанства, части и угледа солидарно исплате износ од 70.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде па до исплате, све у року

од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у ком је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде достојанства, части и угледа солидарно исплате преко досуђеног износа од 70.000,00 динара, а до траженог износа од 300.000,00 динара, износ од 230.000,00 динара, као неоснован. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени Рајко Недић, одговорни уредник интернет портала kurig.rs да објави увод и изреку ове пресуде без коментара и без одлагања на интернет сајту kurig.rs најкасније наредног дана од дана правноснажности пресуде, уз примену Закона о заштити података о личности (“Службени гласник РС”, бр. 97/2008, 104/2009 – др. закон, 68/2012 – одлука УС и 107/2012). Ставом четвртим изреке одбијен је део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени Рајко Недић одговорни уредник интернет портала kurig.rs да ову пресуду објави у целисти без икаквих коментара и без одлагања на интернет сајту kurig.rs. Ставом петим изреке обавезани су тужени “Adria Media Group” д.о.о. из Београда и Рајко Недић одговорни уредник интернет портала kurig.rs да тужиоцу АА на име накнаде трошкова поступка солидарно исплате износ од 49.900,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Допунским решењем Вишег суда у Београду ПЗ. 467/20 од 01.11.2022. године обавезани су тужени “Adria Media Group” д.о.о. из Београда и Рајко Недић, одговорни уредник интернет портала kurig.rs да тужиоцу АА на досуђене трошкове поступка у износу од 49.900,00 динара исплате законску затезну камату почев од дана извршности пресуде, па до исплате, у року од осам дана од дана пријема писменог отправака одлуке.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе. Тужилац жалбом побија пресуду у ставу другом и петом изреке због погрешне примене материјалног права, док тужени жалбају побијају пресуду у ставу првом, трећем и петом изреке и допунско решење из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду и допунско решење у смислу одредбе члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалбе тужиоца и тужених нису основане.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Супротно наводима жалбе туженог првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати. Изрека пресуде је разумљива, непротивречи ни сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у списима.

Према утврђеном чињеничном стању на интернет порталу kurig.rs дана ... године у 19,50 часова објављен је текст под насловом “АА би ... на посланике и државу: ... народни посланик позива надлежне да реагују”. У тексту се наводи да је “АА, осведочени анархиста, рушитељ, лажов и манипулатор не престаје да шокира српску јавност, овога пута отвореним позивом на напад “paintball” пушкама на народне посланике ... испред Народне скупштине Републике Србије на дан конституисања изазавши тако опште узнемирење јавности. После недавних немилых сцена напада на полицију, дивљања и уништавања државне и приватне имовине у Београду, АА иде

корак даље најавивши директан напад на легално, на изборима изабране народне посланике и то ни мање ни више него пушкама и топовским ударима, што је директан напад на грађане Србије који су их изабрали, на државу и личну безбедност посланика са једним јединим циљем дестабилизovati Србију и председника Александра Вучића – изјавио је ... народни посланик у новом сазиву Скупштине Републике Србије и додао “Крајње је време да се стане на пут АА и сличнима, којих срећом има мало, као и њиховим налогодавцима који са дебелим новчаницима стоје иза овог самозваног опозиционара, “поштењачине” и “јуначине” коме је једини циљ да се са пушком у руци бори против своје државе и народа. Грађани Србије нису и никада неће бити уз оне који сеју мржњу, страх, безумље и насиље па неће бити ни овога пута. А игра опасну игрицу која је примеренија дечијем узрасту, а не интелектуалној политичкој громади каквом жели и покушава да се представи, очигледно да то није. Грађани Србије неће насести на “игрице” АА, нарочито не на “игрице” које угрожавају туђе животе”. Позивам надлежне институције да реагују и једном за свагда стану на пут оваквим негативним друштвеним појавама као што је А јер су брука и срамота за Србију – поручио је ...”, као аутор текста означен је kurir.rs.

Према исказу тужиоца у чланку је означен као осведочени доказани лажов, преварант и да је наводно то изјавио неки политичар, те да је то онда аутор текста конструисао у уводу где је навео да је тужилац доказани лажов, манипулатор, анархиста, преварант. У тексту се тврди да има налогодавца са дебелим новчаником и завршава да треба му се стане на пут једном заувек. Текст је био реакција на перформанс тужиоца који је требао да буде на дан када су народни посланици тек изабрани и требали да полагају заклетву, јер се радило о изборима које је бојкотовао велики број странака и реакција тужиоца је била усмерена као обележавање тих посланика у смислу да их буде срамота, а стид и срам су казна за кршење закона. Акција је била везана за “paintball” пушке којима би се посланици обележавали. Акција је требала да буде године и тужилац је најавио крајем јула али је ... ухапшен тако да није дошло до тог перформанса јер је био задржан 48 сати. Указао је да је његова част и углед повређени због израза који су коришћени и да је у тексту наведено да тужилац иде са пушкама како би се стекао утисак да се ради о правим пушкама, а не “paintball” пушкама које су практично играчке, а реч је о спорту којим могу да се баве деца од 12 година. Негирао је да му било ко даје налоге у његовом политичком деловању и да не планира пушком да се бори против Србије и српског народа и да није негативна друштвена појава, што сматра увредљивим. Текст је код тужиоца изазвао узнемирење, тешко га је поднео као и чланови његове породице, нарочито мајка и супруга, будући да имају троје деце. Из исказа уредника портала www.kurir.rs произлази да је текст који је објављен написан на основу изјаве посланика ..., да је текст објављен у вечерњим сатима и да не зна да ли је неко из редакције контактирао тужиоца. Према исказу Рајка Недића одговорног уредника произлази да зна да је народни посланик у новом сазиву ... који је требао да буде именован на дан када је АА објавио да ће приредити перформанс, да је АА био посланик у претходном сазиву, те да се реакција односила на његов перформанс као јавне личности која је позната по ексцентричним наступима и изјавама. Изјава ... је била поводом најаве АА да ће направити перформанс испред скупштине са “paintball” пушкама и топовским ударима. Та изјава ... је била актуелна у том смислу што је и сама била такође пропраћена, с обзиром да се помињало “paintball” оружје, топовски удари и акција испред Народне скупштине. То су сви медији пренели не само “Курир” и она је пренета у интегралном облику. Указао је да су се понашали са дужном новинарском пажњом, те да је АА јавна личност и да тужбу сматра да притиском на медије, а није му познато да ли је неко од новинара покушао да контактира АА јер је то било у касним вечерњим часовима, те указао да је понашање тужиоца у политичком смислу веома оштро због чега сматра да је лицемерно да се позива на душевну бол с обзиром на његов оштар наступ.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је наслов “АА би пушком на посланике и државу” и наводи текста “осведочени анархиста”, “рушитељ”, “лажов” и “манипулатор”, “напад на легално, на изборима, изабране народне посланике и то ни мање ни више него пушкама и топовским ударима што је директан напад на грађане Србије”, као и “крајње је време да се стане на пут АА и сличнима, којим срећом има мало, као и њиховим налогодавцима који са дебелим новчаницима стоје иза овог самозваног ”опозиционара”, “поштењачине” и “јуначине” коме је једини циљ да се са пушком у руци бори против своје државе и народа и “позивам надлежне институције да реагују једном за свагда стану на пут оваквим негативним друштвеним појавама као што је А јер су брука и срамота за Србију”, не представљају само вредносне судове, већ и тврдње. Иако је на крају текста наведено да је исто поручио ..., преношењем непроверених чињеничних исказа и вредносних судова јавности се презентира да је тужилац лице које се бави противзаконитим активностима усмереним против државе Србије и њеног народа и да је за то плаћен од налогодаваца. Такође наводи да ако је неко лице негативна друштвена појава су по оцени суда неприхватљиви јер негативни могу бити поступци неког лица, а не само лице, односно личност. Како наведене информације имају лезиону способност и подобне су да повреду достојанство, углед и част, суд је оценио да тужилац основано потражује да му тужени солидарно накнаде причињену штету у смислу одредби члана 4, 5, 8, 9, 73, 79, 101, 103, 112, 115. и 117. Закона о јавном информисању и медијима - ЗЈИМ.

Оцењено је да новинар и уредник портала www.kurir.rs нису поступали са одговарајућим степеном новинарске пажње и да прекршена одредба члана 9. ЗЈИМ. Чињеница да је информација аутентично пренета сама по себи не чини објављивање информација допуштеним, уколико је недопуштена тврдња објављена. Преношење туђе недопуштене тврдње у таквом случају је исто што и изношење сопствене недопуштене тврдње. Разликовање да ли је у питању изношење или преношење информације, од важности је из разлога што уколико медији на било који начин учествују у објављивању недопуштених тврдњи, тада је исто као да је објављена недопуштена тврдња њихова сопствена. Оцењено је да се овде ради управо о тој ситуацији где је од стране тужених дат наслов у тексту наведене садржине којим се медиј саглашава са оним што је рекло треће лице и преузима на тај начин одговорност. Медиј није на прави начин апострофирао да је изјава пренета у целости, већ је чланак конципиран као чланак којим се износе ставови, а тек на крају помиње треће лице које је дало изјаву. Поступајући на тај начин медиј је ускратио себи могућност да се брани, да се ради о преузетој аутентичној изјави. Утврђено је да су тужени подржали изнете информације и придружили се исказаним чињеничним тврдњама и вредносним судовима. Медији могу да се дистанцирају од туђих недопуштених тврдњи било оспоравајући истинитост или критиковањем недопуштених изјава или слично, што у конкретном случају није учињено. С обзиром на изнето обавезани су тужени да тужиоцу накнаде нематеријалну штету због повреде части и угледа у износу од 70.000,00 динара сматрајући да је наведени износ адекватна сатисфакција имајући у виду све околности конкретног случаја. Руководећи се критеријумима из одредбе члана 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, суд је у преосталом делу одбио тужбени захтев наставши да нема места већем износу од досуђеног, имајући у виду да је тужилац јавна личност, присутан у јавном животу, да је био народни посланик у претходном сазиву Народне скупштине и да сам тужилац приликом обраћања јавности користи оштру реторику, па због тога граница његове толеранције мора бити већа, односно мора прихватити оштрију повратну реакцију. У смислу члана 120. ЗЈИМ првостепени суд је наложио туженом Рајку Недићу одговорном уреднику интернет портала www.kurir.rs да објави увод и изреку пресуде, без коментара и без оглавања на интернет сајту kurir.rs најкасније

наредног дана од дана правноснажности пресуде. У преосталом делу је одбио захтев тужиоца за објављивање пресуде у целини, сматрајући да објављивање увода и изреке правноснажне пресуде о накнади штете довољно да читаоцима који су се упознали са неистинитим или непримереним или недозвољеним информацијама, пружи обавештење о исходу парнице и тако отклони негативан утисак који су на основу тих информација могли да стекну о тужиоцу.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно оценио у складу са чланом 8. ЗПП, па наводима жалбе тужених чињенично стање није доведено у сумњу. Жалбени наводи којима тужени врши анализу изведених доказа и на свој начин интерпретирају чињенично стање се не могу прихватити. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП, којом је прописано да суд по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Суд према специфичностима конкретног случаја и резултатима доказног поступка слободно, без формалних ограничења, цени све изведене доказе и формира уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама.

По оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд утврдио да објављени текст наведене садржине изазвао је душевни бол услед повреде, достојанства личности тужиоца (части и угледа). Правилан је закључак да у конкретном случају објављени текст по својој садржини превазилази право на слободу изражавања, када се има у виду да су у тексту садржане чињеничне тврдње наведене садржине и увредљиви и омаловажавајући вредносни судови. Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је сагласно изведеним доказима, правилно оценио да постоји одговорност тужених заснована на чињеници да су објавили информације чије објављивање није дозвољено, које за последицу имају повреду части и угледа тужиоца, будући да тужени нису поступали са дужном новинарском пажњом. Слобода јавног информисања се не може остварити супротно стандарду новинарске пажње и етике на штету других лица и на начин који је противан одредбама Закона о јавном информисању и медијима. Наиме, садржина дужности новинарске пажње је да новинар сваку информацију намењену објављивању пре објављивања испита у погледу њене истинитости и допуштености и то са пажњом примереном околностима и прописивање ове дужности служи с једне стране заштити јавности од неистинитих информација и са друге стране да заштити личности на које се информације односе и чија би права и интереси могли бити повређени објављивањем оваквих недопуштених информација.

У погледу оцене првостепеног суда да је тужиоцу проузрокована нематеријална штета, правилно првостепени суд налази да је тужилац несумњиво погођен објављивањем спорног текста наведене садржине и наслова. Следом наведеног, нису основани жалбени наводи тужених да објављени наслов и наводи текста нису подобни да тужиоцу проузрокују душевне болове. Тужени су објављивањем наведених увредљивих и недопуштених садржаја, од којих се нису оградиле, испољили у конкретном случају изостанак дужне новинарске пажње њиховим објављивањем. Изношење вредносних судова јесте слободно, али они морају почивати на довољним чињеничним основима за изношење критичког мишљења, а што овде није био случај. У конкретном случају није циљ да се ограничи слобода медија и изражавања, преношења и објављивања информација, нити право на обавештеност, већ да се успостави равнотежа између тих слобода и права, с једне стране и права личности, с друге стране, која су такође заштићена конвенцијама, Уставом и законима.

Објављивањем увредљивих навода тужени су несумњиво повредили част и

углед тужиоца и овакво објављивање може погодовати учвршћењу мишљења средине и приказивању тужиоца у негативном контексту. Иако тужилац мора да испољи већи степен толеранције на критике упућене на његов рачун, с обзиром да је свесно пристао на обављање јавне делатности, због чега је изложен испитивању сваке његове активности и од стране новинара и од стране најшире јавности, анализом изведених доказа који нису доведени у сумњу наводима тужених, нити било којим другим изведеним доказом, а имајући у виду да су информације које су објављене у предметном тексту недопуштене, то објављени наслов, по свом структурном и мисаоном значењу представљају информације којима се вређа достојанство и углед тужиоца. Правилан је и закључак првостепеног суда да су тужени оваквим информацијама тужиоцу проузроковали штету у свим сферама живота, посебно када се има у виду да се спорним текстом тужилац означава као осведочени анархиста, рушитељ, лажов, манипулатор, негативна појава и слично. Како се тужени се нису оградили од непримереног изражавања на штету заштићених личних добара тужиоца, испуњени су услови да тужени тужиоцу накнаде нематеријалну штету због душевних болова које тужилац, имајући у виду садржину предметних информација трпи због повреде части и угледа. При том, по налажењу овог суда, тужени без обзира на то што је тужилац јавна личност није дужан да трпи изношење недопуштених информација о својој личности којима се повређује његова част и углед.

Правилан је закључак првостепеног суда да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете у смислу одредбе члана 200. став 1. ЗОО и неосновано жалба тужених тврди да је првостепени суд законску одредбу из става 2. погрешно применио када је тужиоцу досудио накнаду у износу од 70.000,00 динара. По оцени Апелационог суда, усвајањем тужбеног захтева у нижем односу од досуђеног ставом првим изреке ожалбене пресуде, на шта апелује жалба тужених, не би било у складу са природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде и нижом накнадом од досуђене не би био постигнут циљ правичне новчане накнаде установљене чланом 200 став 2. ЗОО. Такође, нису основани ни наводи жалбе тужиоца да је због погрешне примене материјалног права првостепени суд прениско одмерио накнаду нематеријалне штете. Накнада нематеријалне штете не представља успостављање пређашњег стања, јер је немогуће изменити чињеницу да је тужилац трпео душевне болове због повреде права личности до којих је дошло услед објављивања недопуштених информација на интернет порталу www.kurir.rs, којима се у јавности ствара негативна представа о тужиоцу. Ценећи све околности конкретног случаја, Апелациони суд у Београду налази да правична новчана накнада за душевне болове због повреде части и угледа коју је тужилац износи 70.000,00 динара, како је то правилно нашао и првостепени суд.

Правилна је одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке, донета правилном применом одредби члана 153, 154. и 163. ЗПП.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је одбио, као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврдио првостепену пресуду у ставу првом, другом, трећем и петом изреке, на основу члана 390. и 401. тачка 2. ЗПП, одлучујући као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Неосновано се жалбом тужених побија допунско решење којим је суд тужиоцу признао законску затезну камату почев од дана када наступи извршност одлуке на досуђене трошкове парничног поступка. У вези са досуђивањем законске затезне камате на износ трошкова парничног поступка, даном доношења одлуке само настаје обавеза на страни дужника да накнади супротној странци трошкове поступка, а дужник пада у доцњу тек када одлука о трошковима парничног поступка постане правноснажна (било протеклом рока за жалбу, уколико се странка није жалила, било

доношењем правноснажне одлуке по жалби) и када протекне рок за њено добровољно испуњење сходно члану 324. став 1. ЗОО и 345. ЗПП. Стога је правилно првостепени суд обавезао тужене да тужиоцу на досуђени износ трошкова исплати законску затезну камату почев од извршности пресуде до исплате.

Из изложених разлога, Апелациони суд у Београду је одлучио као у ставу другом изреке овог решења, применом члана 401. тачка 2. ЗПП.

Одлуку у ставу трећем изреке, Апелациони суд у Београду донео имајући у виду да тужилац и тужени нису успели у поступку по жалбама и применом одредби члана 165. став 1. у вези члана 153. став 1 ЗПП, одбио њихове захтеве за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосноване.

**Председник већа-судија
Маја Чогурић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић